

De Stemming van 12 mei 2019

We zien deze week wat meer verschuivingen onder het electoraat dan in de afgelopen weken. De bewegingen zijn per saldo per partij, maar 1 zetel, maar goed herkenbaar, via de door mij gehanteerde methode, waarbij ik de keuzes van de respondenten afzet tegen die zij zelf in de afgelopen tijd maakten. De meeste bewegingen worden veroorzaakt door toe- en afname van kiezers, die aangeven niet te weten op welke partij te stemmen.

Het verschil tussen FVD en VVD is nu nog maar 2 zetels. CDA trekt wat aan en GroenLinks zakt wat weg. En -wellicht door de commotie rondom het filmpje- zien we de SP wat achteruitgaan ten gunste van de PvdA.

Volgens week komen we met een prognose voor de uitslag van de Nederlandse Europese Parlementsverkiezingen van 23 mei.

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	5-5-2019	12-5-2019	Versch. t.o.v. vorige week	Versch. t.o.v. TK2017
FVD	2	27	26	-1	24
VVD	33	23	24	1	-9
GroenLinks	14	17	16	-1	2
CDA	19	14	15	1	-4
PvdA	9	14	15	1	6
D66	19	11	11		-8
PVV	20	9	9		-11
SP	14	9	8	-1	-6
Partij voor de Dieren	5	8	8		3
ChristenUnie	5	7	7		2
DENK	3	4	4		1
50PLUS	4	4	4		0
SGP	3	2	2		-1
Overige partijen		1	1		1
Totaal	150	150	150		
Coalitie	76	55	57	2	-19

Voorafgaande aan de vraag over het campagnefilmje van de SP is de vraag gesteld over mogelijke samenwerking tussen de linkse partijen. Kiezers van GroenLinks, PvdA en SP zijn daar zeer voor. Kiezers van PvdD en D66 laten ook een duidelijke meerderheid zien.

Vindt u dat linkse partijen meer met elkaar moeten samenwerken?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus
Ja	47%	27%	35%	62%	84%	85%	70%	86%	18%	15%	49%
Nee	36%	56%	41%	23%	10%	11%	9%	8%	61%	70%	18%
Weet niet/geen antwoord	17%	17%	24%	15%	6%	4%	21%	6%	21%	15%	33%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Van de mensen die iets van de campagne-film hebben gezien of gehoord beoordeelt 20% het positief en 50% het negatief. De mening van SP-kiezers is verdeelder (25% positief en 20% negatief). Bij de kiezers van de overige partijen zijn die van FVD en PVV het positiefst.

Wat is uw mening over het filmje van de SP over Hans Brusselmans?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Heeft iets gezien/gehoord	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus
Positief	20%	14%	4%	2%	3%	1%	25%	25%	51%	50%	15%
Neutraal	20%	14%	14%	21%	11%	10%	26%	41%	22%	29%	23%
Negatief	50%	63%	70%	76%	80%	86%	38%	20%	16%	12%	44%
Weet niet/geen antwoord	10%	9%	12%	1%	6%	3%	11%	14%	12%	9%	18%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De ondervraagde die de film (ten dele) wel hebben gezien, beoordelen de film wat positiever. Dat is met name het geval bij SP- en bij FVD-kiezers.

Wat is uw mening over het filmpje van de SP over Hans Brusselmans?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Heeft (iets) van film gezien	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus
Positief	36%	17%			4%	1%		44%	70%		
Neutraal	16%	13%			6%	6%		39%	17%		
Negatief	47%	67%			90%	92%		17%	13%		
Weet niet/geen antwoord	1%	3%			0%	0%		0%	0%		
Totaal	100%	100%			100%	100%		100%	100%		

Ten slotte is ingegaan op een mogelijke leiderschapswisseling van het CDA. Uit de cijfers is goed te zien dat Hoekstra en De Jonge de kandidaten zijn met de hoogste electorale potentie voor het CDA. Hoekstra doet het beter bij kiezers van het CDA en VVD.

Wie zou volgens u de beste opvolger zijn van Buma als politiek leider van het CDA, mocht hij burgemeester van Leeuwarden worden?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus
Wopke Hoekstra	26%	31%	58%	49%	18%	37%	13%	7%	21%	4%	11%
Hugo de Jonge	22%	19%	31%	22%	31%	20%	23%	18%	16%	5%	32%
Mona Keijzer	15%	32%	6%	18%	13%	18%	17%	11%	14%	11%	20%
Weet niet/geen antwoord	33%	18%	4%	9%	36%	25%	43%	57%	40%	69%	38%
Een ander	4%	0%	2%	2%	2%	0%	4%	7%	9%	10%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De vraag is ook anders gesteld. Welke kans geeft men het stemmen op het CDA bij diverse lijsttrekkers. Ook dan zien we dat Hoekstra wat voor ligt op De Jonge. De cijfers geven aan dat het CDA duidelijke winstkansen heeft met beiden. Een stijging van 7 tot 14 zetels zou dan mogelijk zijn, als deze cijfers bij de volgende Tweede Kamerverkiezingen nog zouden gelden. Duidelijk is te zien dat de VVD forse electorale concurrentie kan gaan krijgen van het CDA onder nieuw leiderschap.

De electorale concurrentie tussen VVD, CDA, FVD en PVV zal de volgende verkiezingen voor de Tweede Kamer een bijzondere dynamiek geven. Terwijl bij de vorige twee Tweede Kamerverkiezingen de lijsttrekker van de VVD de duidelijke premier kandidaat was, zou op dat punt de eventuele nieuwe lijsttrekker van het CDA een reëel kandidaat kunnen worden. Van de weeromstuit zal dan een duidelijke kandidaat aan de linkerkant zich kunnen gaan manifesteren. De gehele dynamiek van het Nederlandse electorale landschap zou daarmee kunnen veranderen.

Maar, besef wel, dat in ieder geval tot 2023 de huidige versplinterde Eerste Kamer, in deze samenstelling zal blijven bestaan.

Kans op stemmen CDA bij Tweede Kamerverkiezingen als de desbetreffende persoon lijsttrekker is

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus
Buma: stem zeker CDA	7%	3%	80%	1%	0%	0%	0%	2%	3%	1%	2%
Buma: geef CDA een kans	11%	25%	17%	11%	8%	3%	2%	4%	9%	4%	12%
Hoekstra: stem zeker CDA	11%	8%	83%	3%	1%	1%	3%	3%	5%	3%	7%
Hoekstra: geef CDA een kans	15%	32%	13%	21%	10%	8%	2%	5%	13%	7%	15%
De Jonge: stem zeker CDA	9%	5%	74%	1%	4%	2%	4%	4%	5%	2%	9%
De Jonge: geef CDA een kans	17%	27%	18%	39%	8%	8%	10%	7%	12%	9%	14%
Keizer: stem zeker CDA	7%	2%	64%	2%	1%	0%	1%	4%	5%	3%	2%
Keizer: geef CDA een kans	12%	21%	27%	15%	8%	1%	0%	4%	10%	7%	7%

Op 23 mei zullen we, in samenwerking met GeenStijl, een uitslagenavond verzorgen. Met behulp van een groot aantal vrijwilligers (inmiddels meer dan 1000) zullen de uitslagen van afzonderlijke stembureaus doorgegeven worden aan ons centrale uitslagencentrum. Volgens de Nederlandse wetgeving is dat toegestaan. (Gemeenten en de kiesraad mogen de door hen verzamelde uitslag niet bekend maken voor zondagavond). Hier kan men zich opgeven om mee te doen aan die uitslagenavond. <http://bit.ly/teIEP2019>